

Ügyvezetői felelősség a cég tartozásaiért – melyek a tipikusan elfogadható és nem elfogadható mentesülési okok?

A Polgári Törvénykönyv rendelkezései szerint, - a végelszámolással történő megszűnés esetét kivéve - amennyiben a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig kártérítési igényt érvényesíthetnek a társaság vezető tisztségviselőivel szemben.

Ennek feltétele annak a megállapítása, hogy a vezető tisztségviselő a társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe.

Ezen tény megállapítása perben történhet, melyet a hitelező vagy - az adós cég nevében - a felszámoló jogosult megindítani. A kereset tárgya annak megállapítása, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el, és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból megghiúsulhat.

A megállapítási keresetben azt kell tisztázni, hogy az a személy, akik a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben az adós cég volt vezető tisztségviselője volt, a cég fizetéseképtelenségét fenyegető helyzetének bekövetkezését követően figyelembe vette-e a hitelezők összességének érdekeit, tehát, megtette-e mindent annak érdekében, hogy az adós elleni hitelezői követelések fedezete ne csökkenjen.

Amennyiben nem így járt el, ennek a ténynek akkor van jelentősége, ha ennek eredményeképpen az adós jogi személy vagyona csökkent, vagy ha a más olyan körülményt idézett elő, hogy a hitelezők teljes mértékben történő kifizetése megghiúsulhat.

Az érintettek köre bővebb

Fontos szabály, hogy a gazdálkodó szervezet vezetőjének minősül az a személy is, aki a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt, azaz a teljesség igénye nélkül ilyen lehet a vezető tisztségviselőn kívül például az adós cég többségi tulajdonosa, de akár olyan személy is, aki nem tagja az adósnak, de a vezető tisztségviselőre, az adós tagjára, tagjaira rokoni (házastárs, élettárs, egyenesági vagy oldalági rokon) vagy más kapcsolat révén jelentős befolyást tud gyakorolni. Ezek egy peres eljárás esetén bizonyításra tartoznak.

A mentesülés szabályai

A csődtörvény rögzíti, hogy mentesül a felelősség alól a vezető tisztségviselő, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem vállalt az adós pénzügyi helyzetéhez képest indokolatlan üzleti kockázatot, illetve az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós cég legfőbb szerve (döntéshozó szerve) intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. A gyakorlatban ez az alábbiak szerint valósulhat meg.

A tipikus hivatkozások és azok értékelése

Rögzíthető, hogy a legfőbb szerv „intézkedése” alatt a legfőbb szerv határozata értendő, illetve, hogy a kimentési okok az eset összes körülményének függvényében értékelendők.

Tipikusan elfogadható érv az a bírósági gyakorlat szerint többes ügyvezetés esetén arra történő hivatkozás, hogy a testületi döntésben az alperes nem vett részt, a vagyonsökkenést eredményező döntés ellen szavazott, vagy, amennyiben a legfőbb szerv döntése eredményezte a vagyonsökkenést, a hitelezők követelése teljes kielégítésének megghiúsulását. Utóbbi hivatkozás azonban nem feltétlenül, illetve nem minden tényállás mellett jelenti a felelősség alóli mentesülést. E körben mérlegelendő tényező lehet, hogy a vezető tisztségviselő miként készítette elő a legfőbb szerv döntését; ha tagként szavazott, szavazatával a határozat meghozatalához hozzájárult-e, volt-e ráhatása a szavazó tagok szavazatának kialakítására (pl. családi vállalkozások esetén).

A fentiekkel szemben nem fogadható el kimentési okként, például, hogy a bírósági, hatósági, kamarai nyilvántartásba bejegyzett vezető tisztségviselő csak névlegesen látta el a tisztséget.

Aki a vezető tisztségviselői tisztséget elfogadja, a nyilvántartásba bejegyzik, harmadik személyek irányában nem hivatkozhat arra, hogy nem volt abban a helyzetben, vagy nem kívánta, nem tudta akármilyen körülmény folytán a tisztséggel járó feladatokat hosszabb távon ellátni.

Ugyancsak nem elfogadható kimentési hivatkozás az, hogy az adós könyvvizsgálója vagy más, a vezető tisztségviselő közvetlen ellenőrzése alá tartozó munkavállalója, megbízottja nem látta el a feladatát a jogszabályban meghatározott módon, illetve az sem, hogy az adós adminisztrációja nem volt megfelelő, ezért a vezető tisztségviselő nem láthatta át, nem a valóságnak megfelelően látta az adós helyzetét.

Gyakori kimentésre irányuló hivatkozás, hogy a vezető tisztségviselő a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet elkerülése érdekében tagi kölcsönt nyújtott. A tagi kölcsön nyújtása akkor lehet alapos kimentési ok, ha azt a vezető tisztségviselő valójában nem kölcsönként nyújtotta, vagy később a kölcsön visszakövetelésének jogáról véglegesen és visszavonhatatlanul lemondott. A tagi kölcsönnel ugyanis az adós vagyona nem nő, a hitelezők irányában fennálló tartozások (hiszen ez esetben a tagi kölcsönt nyújtó vezető tisztségviselő is az adós hitelezőjévé válik) nem csökkenek.

A fentiek ismeretében tehát, amennyiben a vezető tisztségviselő – illetve a fent kifejtettek szerint azon személyek, akikre a Csődtörvény a szabályozást kiterjeszti – felelőssége megállapításra kerül, a cég megszűnését követően ez a személy mögöttesen felel a cég hitelezők felé fennmaradt tartozásaiért.